

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/150/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812213261
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812213261.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovaným: 1. Q. O., nar. XX.XX.XXXX a 2. T. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom T. XXX, XXX XX X. za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42176778, zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát, ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník o zaplatenie sumy 5.787,70 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C8/2013-68 zo dňa 05.06.2013 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 250,36 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozhodol tak, že žalobu zamietol. Žalovanému v 1. rade a žalovanej v 2.rade náhradu trov konania nepriznal. Zaviazal žalobcu k povinnosti nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 500,50 Eur na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že pôvodný veriteľ spoločnosť GE Money a.s. ako veriteľ a žalovaný v 1. rade ako zákazník uzatvorili dňa 05.08.2008 zmluvu o úvere a ďalších úverových produktoch, ktorou sa veriteľ zaviazal, že na požiadanie zákazníka a po splnení stanovených podmienok poskytne v prospech zákazníka peňažné prostriedky do určitej výšky a zákazník sa zaviazal takto poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť, zaplatiť úroky a splniť ostatné povinnosti podľa tejto zmluvy. V ostatnom určovali obsah zmluvy Obchodné podmienky. Žalovanému v 1.rade bol poskytnutý úver vo výške 4.315,21 Eur, ktorý mal zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 92,48 Eur s tým, že dátum prvej splátky bol 05. 09. 2008 a dátum každej ďalšej platby bol určený k 5-tému dňu v mesiaci.

Ďalej mal za preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 23.09. 2005 medzi postupcom spoločnosťou GE Money a.s. a žalobcom a postupca postúpil pohľadávku voči žalovanému v 1.rade žalobcovi, pohľadávka ku dňu postúpenia predstavovala sumu 5.927,70 Eur a pozostávala z istiny a z úroku a poplatkov. Ďalej mal za preukázané, že dňa 13. 08. 2010 bola uzatvorená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku medzi žalobcom a žalovaným v 1.rade a žalovanou

2.rade. Z dohody uzavretej medzi žalovaným v 1.rade a žalobcom vyplýva, že v tejto dohode je uvedené, že žalovaný ako osoba uznáva čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom a že dlžná suma pozostáva zo sumy 41.212,43 Eur a z nákladov na inkasné konania v sume 150,- Eur. V článku 3 predmetnej dohody vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Z dohody uzatvorenej medzi žalovanou v 2.rade a žalobcom vyplýva, že žalovaná v 2.rade uznala čo do právneho dôvodu a výšky záväzkov voči veriteľovi a pristúpila k záväzku žalovaného v 1. rade voči žalobcovi. V článku 3 dohody prehlásila, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Ďalej že k zosplateniu dlhu pristúpil žalobca 19. 03. 2009.

Ďalej vychádzal zo zistení, že žalobca vyzval žalovaných na úhradu sumy vo výške 6.908, 43 Eur.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom na strane žalovaných je dôvodná a nárok uplatnený žalobcom voči žalovaným v 1. a 2. rade je premlčaný. Vedľajšieho účastníka považoval za legitimovaného na vznesenie námietky v súlade so zmyslom ochrany spotrebiteľa. Zmluvu uzavretú medzi predchodcom žalobcu a žalovaným považoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere a teda zmluvu spotrebiteľskú. K uznaniu dlhu žalovanými v 1.a 2.rade uviedol, že dlh nebol premlčaný, keďže premlčacia doba začala plynúť 20.03. 2009 a podľa všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty a to podľa ustanovení Občianskeho zákonníka uplynula 20.3.2012. Dohoda o uznaní dlhu bola uzavretá 13. 08.2010. Uznanie záväzku žalovanými bolo vykonané na predtlačí a takto označená dohoda o uzavretí splátkového komentára môže u spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím vyvolať rozhodnutie uzavrieť túto dohodu o splátkovom kalendári v snahe urovnať svoje záväzky druhej strane a samotné uznanie záväzku sa v predmetnej dohode nachádza v bode 2 a prehlásenie o vedomosti premlčania označenom ako forma splatenia záväzku. Vyslovil pochybnosť o vedomosti žalovaných, že uznávajú pohľadávku a boli im známe následky takéhoto konania. Mal za to, že uznanie dlhu v dohode zo dňa 13. 08. 2010 nezakladá právny následok uznania dlhu tak ako to vyžaduje ustanovenie § 558 OZ a tak súd na túto dohodu neprihliadol.

Poukázal na ustanovenia § 2 písm. a/, § 3 ods. 1, ods. 2 zákona číslo po 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 6 ods. 3 zákona číslo 634/1992 Zb., § 52 ods.1 ods. 2, 3, § 53 ods. 1, ods.4, § 54 ods. 1 ad 2, § 39, § 100, § 101, § 111 § 524 ods.1 a 2. Občianskeho zákonníka, § 261 ods. 3 písm. b), § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 504, § 506, Obchodného zákonníka.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných plnú náhradu trov konania, ktoré predstavujú sumu 500,50 Eur. Priznal mu náhradu za dva úkony právnej služby a náhradu hotových výdavkov. Úspešní žalovaní v 1. a 2. rade si neuplatnili náhradu trov konania a prvostupňovému súdu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia nevyplývali žiadne preukázateľné trovy.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel jeho návrhu v plnom rozsahu a zároveň mu priznal náhradu trov konania. Dôvodom podaného odvolania je nesprávne právne posúdenie veci a ako dôvod uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

V odvolaní ďalej uviedol, že dňa 13.08.2010 žalovaný podpísal Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku prostredníctvom ktorej uznal svoj záväzok voči pôvodnému veriteľovi.

Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť pristúpenia a uznania dlhu zo strany dlžníka, má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Tým, že žalovaný podpísal dohodu, prejavil svoju vôľu záväzkov splniť, čo je zároveň v jeho záujme, pretože po jeho splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho pomery pri posudzovaní žiadosti o úver. Obsah dohody nie tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaný nemal možnosť oboznámiť. Okrem toho žalovaný dohodu podpisoval vo svojom bydlisku, teda mal možnosť si dohodu prečítať a v prípade ak nemal záujem uzatvoriť dohodu s takýmto obsahom vysloviť svoj súhlas svojím podpisom, respektíve ju odmietnuť a nepodpísať. Ide o prejav slobodnej vôle žalovaného, ktorý si je vedomý svojho záväzku. Forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je ničím neobvyklým a už vôbec ju nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Žalobca mal možnosť sa v tom čase domáhať zaplatenia pohľadávky na súde, čím by sa pohľadávka

žalovaného značne navýšila o trovy konania a pohľadávka by musela byť pravdepodobne uhradená naraz.

V odvolaní ďalej uviedol, že považuje za zarážajúce, že súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz že sa žalovaný dohodol s veriteľom na splátkach, podľa možnosti a uznal svoj záväzok voči žalobcovi. Osvojil si len šablónovité a nepreukázané tvrdenia vedľajšieho účastníka, považuje takéto vyhodnotenie dôkazov za nedôvodnú ochranu žalovaného ako spotrebiteľa a porušenie zásad rovnosti účastníkov.

V odvolaní ďalej uviedol, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze, v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Účelom tejto ochrany je zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, takže súd má povinnosť ex officio prihliadnuť na neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok. Súd vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa, keď úplne negoval hmotnoprávne účinky inštitútu upravené v Občianskom zákonníku a to uznanie práva v zmysle § 110 ods. 1, ako aj uznanie záväzku podľa ustanovenia § 558 vychádzajúc pritom iba z domniek, ktoré nezdôvodnil.

K trovám konania ďalej uviedol, že združenie vstupuje do množstva v konaní bez ohľadu na stav konania a nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej veci, a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Poukázal na to, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi sa neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Nitre v Bratislave v Banskej Bystrici, Krajský súd v Prešove.

Žalovaní v 1. a 2. rade sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny a priznal mu náhradu trov konania.

Poukázal na to, že dochádza k masovému uplatňovaniu premlčaných pohľadávok v stotisíckach prípadov na všetkých súdoch a k nárastu úrokov, ako aj trov konania. Pri uzatváraní predmetnej dohody zo strany žalobcu došlo k nekalej obchodnej praktike, kedy pod zámienkou splátok bolo jediným cieľom žalobcu dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Právo na zástupcu mal žalovaný z rovnakých dôvodov ako žalobca. Vo svojom vyjadrení poukázal na viacero rozhodnutí v konaniach vedených na Krajskom súde v Košiciach a v Prešove v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa právneho záveru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery.

K odvolacím námietkam a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd udáva.

Žalobca tvrdí, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolateľ obhajuje dohodu o uzavretí splátkového kalendára ako úkon, v dôsledku ktorého sa premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Poukazuje na skutočnosť, že dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Tým, že ju podpísali žalovaní

(aj keď poukazuje na žalovaného - odporcu) prejavili svoju vôľu záväzok splniť. Má za to, že žalovaní svojím podpisom existujúci záväzok uznali. Odvolateľ obhajuje dohodu o uzavretí splátkového kalendára ako úkon, v dôsledku ktorého sa premlčacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Poukazuje na skutočnosť, že dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Tým, že ju podpísali žalovaní prejavili svoju vôľu záväzok splniť.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Podľa tohto ustanovenia je uznanie dlhu samostatným zabezpečovacím inštitútom a zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe uznania iba vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Ustanovenie § 558 pre vznik domnienky trvania dlhu vyžaduje, aby ten, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaní vedel. Len vtedy platí domnienka existencie dlhu v dobe uznania, pokiaľ dlžník o premlčaní nevedel, jeho uznanie dlhu tento právny následok nemá. Nezáleží na tom, či dlžník o premlčaní nevedel z dôvodov neznalosti právnej úpravy premlčania alebo z dôvodov iných (skutkových).

Prvostupňový súd správne vychádzal aj z okolností uznania dlhu, z okolností uzatvárania samotnej dohody ktorá bola predformulovaná nepopierateľne žalobcom. Prehlásenie sa nachádza v článku dotýkajúcom sa dohody o splátkach. Vychádzal z toho, že spotrebiteľ, ktorý uzatvára zmluvu s dodávateľom je v dobrej viere a predpokladá sa poctivosť zo strany dodávateľa. Prvostupňový súd správne vyhodnotil okolnosti uznania záväzku oboma žalovanými, ktoré bolo vykonané na predtlačí žalobcu s tým, že spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím. Za určitých okolností už označenie, že ide o dohodu o uzavretí splátkového kalendára môže priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu v snahe urovnať svoje záväzky v splátkach.

Odvolací súd nenašiel dôvod na odklon s právoplatnými rozsudkami v iných prípadoch, v ktorých sa skonštatovala nekalosť použitej obchodnej praktiky zo strany žalobcu pri predkladaní formuláru na predĺženie premlčacej lehoty značne znevýhodňujúcej spotrebiteľa (porovnaj rozsudky Krajského súdu v Prešove 20Co/86/2012, 11Co/37/2012 zo dňa 07.06.2012, 3Co/53/2012 zo dňa 05. 12. 2012, 16Co/133/2012 zo dňa 27. 09. 2012, 11Co/37/2012 zo dňa 07. 06. 2012) .

Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, má svoj obsah a nie je možné ho prehliadať ani v rovine súkromného práva.

Ak sa uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu uplatnenému právu. Výkon práv okrem iného nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a o taký prípad ide aj vtedy, ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky.

Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. (ďalej aj len „ZOS“ alebo „spotrebiteľský kódex“) rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže priviesť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (§ 4 ods. 8 ZOS).

Zákon o ochrane spotrebiteľa definuje nekalé obchodné praktiky dodávateľov voči spotrebiteľom a z toho osobitne taxatívnym spôsobom vypočítavá nekalé obchodné praktiky, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé a ktoré sú uvedené v prílohe č.1 k Zákonu.

Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a/ je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b/ podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 ZOS).

Spotrebiteľský kódex definuje aj uvedené dva znaky nekalej obchodnej praktiky. Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u/ ZOS).

Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praxi na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r/ ZOS).

Odvolačný súd považuje postup dodávateľa ako postup v rozpore s úrovňou osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (nedostatok odbornej starostlivosti). Dohoda o splátkach je nepochybne formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka obsahujúci viacero právnych vzťahov napríklad jednostranné prejavy uznania záväzku, prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho o následkoch a dvojstranné právne úkony o dohode o splátkach a dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky. Skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu.

Zámer dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu aj odvolačný súd hodnotí ako nekalú obchodnú praxiu, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to tak nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Uznanie záväzku ako právny úkon je za uvedených okolností v rozpore s dobrými mravmi a preto absolútne neplatné (§ 39 OZ).

Pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praxi, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo k službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praxia orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je preto aj správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praxia je neplatná, a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co 37/2012 zo dňa 07.06.2012).

Pokiaľ ide o námietky vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi odvolačný súd dodáva. Žalobca argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia, jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len navyšuje trovy.

Táto argumentácia je zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdného dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Ak by súd mal prijať argumentáciu žalobcu, tak potom z hľadiska na jeho nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samotného. Aj jeho právne zastúpenie by sa javilo nadbytočné a zbytočné, navyšujúce trovy konania.

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa a aj v predmetnej veci je zjavné, že žalovaný spotrebiteľ by musel čeliť žalobe profesionála pri vymáhaní pohľadávok navyiac zastúpeného advokátom.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusí ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky žalobcu sú neopodstatnené.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník, ktorý ma právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) a to: tarifná odmena 200,82 Eur (§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. pri tarifnej hodnote veci 5.787,70 Eur) + 7,81 Eur režijný paušál + 41,73 Eur DPH. Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v celkovej výške 250,36 Eur, a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods.9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.